

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: **БӨА-2023/10/НА-СТА-ТТЗ**

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2023 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын
дарга, тэргүүлэх аудитор: М.Хуанган
Утас: 70422954 Цахим хаяг: khuanganm@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Д.Назгүл
Утас: 99427301 Цахим хаяг: nazgul_1972@yahoo.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу. .

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	16
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	20
4.1 Ерөнхий зүйл	20
4.2 Материаллаг байдал.....	20
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	21
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	21
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	21
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	22
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	22
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	22
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	22
5.1 Төлбөрийн акт.....	23
5.2 Албан шаардлага.....	23
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

 БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР 83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг, Утас/Факс: (976) 7042-2954 E-mail: bayanulgii@audit.gov.mn	ТОЛБО СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА Н.ЕРКЕЖАН ТАНАА
2023.03.24 № 315	
танай _____ -ны № _____ -т	
Өөрчлөлтгүй дүгнэлт	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.</p>	
<p>Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.</p>	
Дүгнэлтийн үндэслэл	
<p>Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.</p>	
Асуудлыг онцолсон хэсэг	
<p>Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.</p>	
Аудитын гол асуудал	
<p>Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.</p>	
Бусад асуудлын хэсэг	
<p>Аудит, аудиторовын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй.</p>	
Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага	
Dugnelt-Tolbo+sumiin TTZ+TA	

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.ХУАНГАН

Dugnelt-Tolbo+sumiin TTZ+TA

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>761,112.59</u>	<u>478,534.41</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	231,540.19	225,922.77
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	231,540.19	225,922.77
3121	Төгрөг	231,540.19	225,922.77
31211	Төрийн сангийн харилцах	231,540.19	225,921.82
31212	Монгол банкин дахь харилцах	-	0.95
33	АВЛАГА	243,448.76	189,845.27
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	538.68	-
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	33,422.00	-
335	Бусад авлага	8,219.02	4,557.52
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	8,219.02	4,557.52
336	Зээлийн авлага	201,269.07	185,287.75
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	201,269.07	185,287.75
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	201,269.07	185,287.75
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	286,123.64	62,766.38
351	Түүхий эд материал	16,202.73	3,980.20
35130	Эм боох материал	16,202.73	3,980.20
354	Хангамжийн материал	255,303.40	58,786.18
35410	Бичиг хэргийн материал	346.20	405.00
35420	Аж ахуйн материал	225,013.74	32,881.18
35440	Түлш, шатах тослох материал	160.00	-
35460	Хүнсний материал	9,472.34	-
35470	Бусад хангамжийн материал	20,311.13	25,500.00
35600	Мал амьтад	14,617.50	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4,284,561.60</u>	<u>1,222,129.93</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,284,561.60	1,222,129.93
392	Биет хөрөнгө	4,250,123.60	1,205,467.93
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,935,171.02	958,071.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(573,909.92)	(360,664.05)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	243,880.52	148,629.99
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(205,777.80)	(140,408.75)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	1,000,674.45	524,075.53
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(629,616.53)	(274,510.81)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	314,576.10	20,579.77
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(217,278.74)	(12,156.86)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	-	39,500.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	(329.17)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	6,434.60	5,234.60
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	486,752.89	451,134.58
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(173,437.67)	(153,688.84)
39217	Ном	62,654.68	-
393	Биет бус хөрөнгө	34,438.00	16,662.00
39301	Програм хангамж	3,996.40	1,486.40
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,258.40)	(1,486.40)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	33,700.00	16,662.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>5,045,674.19</u>	<u>1,700,664.35</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>6,702.62</u>	<u>=</u>

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	6,702.62	-
413	Өглөг	6,702.62	-
4136	Бусад өглөг	6,702.62	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	6,702.62	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>5,038,971.57</u>	<u>1,700,664.35</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	5,038,971.57	1,700,664.35
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	2,288,388.77	492,403.92
51101	Өмч: - төрийн	2,288,388.77	492,403.92
512	Хуримтлагдсан үр дүн	302,936.12	777,756.33
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	182,966.49	4,088,805.50
51220	Тайлант үеийн үр дүн	119,969.63	(3,311,049.16)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,447,646.67	430,504.09
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>5,045,674.19</u>	<u>1,700,664.35</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,841,970.88	1,221,787.35
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	133,312.08	325,336.23
110	Орлогын албан татвар	36,547.74	199,615.43
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,547.74	221,822.45
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	188,336.55
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15,834.88	15,350.66
110003	Хөрөнгийн орлого	18,916.36	12,322.84
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,796.50	5,812.40
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(22,207.02)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(22,207.02)
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,982.00	27,284.90
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	500.00
113002	Бууны албан татвар	3,982.00	3,686.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	23,098.90
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	92,782.34	98,435.90
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,329.60	28,660.74
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	964.60	24,279.74
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,365.00	4,371.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	10.00
1181	Газрын төлбөр	1,502.26	4,330.41
118101	Газрын төлбөр	1,502.26	4,330.41
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	86,950.48	65,444.75
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	86,950.48	65,444.75
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	343,299.81	228,741.09
120	Нийтлэг татварын бус орлого	343,299.81	228,741.09
120003	Торгуулийн орлого	10,109.18	14,920.14

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,655.88	27,122.66
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,655.88	17,122.66
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	10,000.00
120009	Бусад орлого	32,107.36	26,418.30
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	245,774.53	140,280.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	53,652.86	20,000.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	-	-
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	-	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,365,358.99	667,710.02
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,384,882.90	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,384,882.90	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	159,291.15	12,693.58
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	51.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	49,238.69	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	31,138.46	12,693.58
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	78,863.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	724,251.00	645,829.50
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	579,484.10	445,029.50
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	144,766.90	200,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	96,933.94	9,186.95
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	96,933.94	9,186.95
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,600,601.47	1,048,271.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,600,601.47	1,048,271.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,516,889.13	979,786.60
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,304,992.90	417,484.65
210101	Үндсэн цалин	1,936,990.48	307,749.38
210102	Нэмэгдэл	189,599.38	63,468.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,304.00	-
210104	Урамшуулал	158,500.75	18,007.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	12,598.29	28,259.91
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	306,526.19	53,350.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	216,198.09	37,771.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	23,125.07	3,894.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	17,950.41	3,115.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,478.88	778.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	44,773.73	7,789.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	252,250.87	260,940.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	13,144.67	18,904.89
210302	Түлш, халаалт	238,440.70	240,285.91

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210303	Цэвэр, бохир ус	665.50	1,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	128,066.97	28,035.54
210401	Бичиг хэрэг	9,645.10	2,590.50
210402	Тээвэр, шатахуун	51,873.26	21,606.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,333.00	3,751.04
210404	Ном, хэвлэл	502.50	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,150.20	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	15,759.60	87.90
210408	Бараа материал акталсны зардал	41,803.32	-
2105	Нормативт зардал	186,293.68	457.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	71,120.62	-
210502	Хоол, хүнс	107,781.96	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,391.10	457.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,696.74	6,292.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	477.94	100.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	14.00	-
210604	Урсгал засвар	5,204.80	6,192.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,221.96	3,041.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,221.96	3,041.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,221.56	2,329.86
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,135.60	694.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,732.60	362.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	143.90	90.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	242.14	150.66
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	61.82	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	626.70	822.80
210807	Газрын төлбөр	111.70	37.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	89.00	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	78.10	85.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	321,618.26	207,855.72
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	80,933.31	85,521.71
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,970.25	3,323.20
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	235,714.70	119,010.81
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	83,712.34	68,484.80
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	30,418.40
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	30,418.40
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	75,793.33	38,066.40
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	37,600.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	38,193.33	34,046.40
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	4,020.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	-

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	7,919.01	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,919.01	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>241,369.41</u>	<u>173,515.94</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	121,399.78	3,484,565.11
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	175.90	7,350.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	-	252,378.50
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	121,223.88	3,224,836.60
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(121,399.78)	(3,484,565.11)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>119,969.63</u>	<u>(3,311,049.16)</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

мянган төгрөгөөр

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	3,538,868.05	1,077,488.66
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	133,312.08	325,336.23
110	Орлогын албан татвар	36,547.74	199,615.43
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,547.74	221,822.45
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	-	188,336.55
110002	Үйл ажиллагааны орлого	15,834.88	15,350.66
110003	Хөрөнгийн орлого	18,916.36	12,322.84
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	1,796.50	5,812.40
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-	(22,207.02)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		(22,207.02)
113	Хөрөнгийн албан татвар	3,982.00	27,284.90
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	-	500.00
113002	Бууны албан татвар	3,982.00	3,686.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	-	23,098.90
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	92,782.34	98,435.90
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,329.60	28,660.74
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	964.60	24,279.74
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,365.00	4,371.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	-	10.00
1181	Газрын төлбөр	1,502.26	4,330.41
118101	Газрын төлбөр	1,502.26	4,330.41
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	86,950.48	65,444.75
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	86,950.48	65,444.75
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	73,618.98	84,442.41
120	Нийтлэг татварын бус орлого	73,618.98	84,442.41
120003	Торгуулийн орлого	10,109.18	14,920.14
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	31,402.44	43,103.97
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	31,402.44	33,103.97
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	10,000.00
120009	Бусад орлого	32,107.36	26,418.30
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,331,936.99	667,710.02
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,384,882.90	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	2,384,882.90	
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	159,291.15	12,693.58
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	51.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	49,238.69	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	31,138.46	12,693.58
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	78,863.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	724,251.00	645,829.50

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	579,484.10	445,029.50
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	144,766.90	200,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	63,511.94	9,186.95
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	63,511.94	9,186.95
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	3,304,873.39	1,071,296.09
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,304,873.39	1,071,296.09
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,220,911.05	866,135.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	2,305,138.33	417,484.65
210101	Үндсэн цалин	1,937,135.91	307,749.38
210102	Нэмэгдэл	189,599.38	63,468.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,304.00	-
210104	Урамшуулал	158,500.75	18,007.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	12,598.29	28,259.91
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	302,015.89	53,350.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	212,328.35	37,771.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	22,484.51	3,894.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	17,950.41	3,115.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	4,478.88	778.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	44,773.73	7,789.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	249,715.07	260,940.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,956.93	18,904.89
210302	Түлш, халаалт	236,018.14	240,285.91
210303	Цэвэр, бохир ус	740.00	1,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	76,117.35	28,035.54
210401	Бичиг хэрэг	9,400.62	2,590.50
210402	Тээвэр, шатахуун	45,626.91	21,606.10
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,333.00	3,751.04
210404	Ном, хэвлэл	502.50	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,220.20	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,034.12	87.90
2105	Нормативт зардал	195,085.14	24,520.10
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	81,389.52	24,063.10
210502	Хоол, хүнс	105,584.52	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,111.10	457.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,792.74	6,292.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	763.94	100.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	14.00	-
210604	Урсгал засвар	5,014.80	6,192.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,527.96	3,041.00
210701	Гадаад албан томилолт	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	7,527.96	3,041.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,699.06	2,329.86
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,613.10	694.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,732.60	362.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	143.90	90.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	242.14	150.66
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	61.82	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	626.70	822.80
210807	Газрын төлбөр	111.70	37.30

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	89.00	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	78.10	85.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	74,819.51	70,141.56
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	69,011.06	66,718.36
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,808.45	3,423.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	83,962.34	205,160.55
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	167,094.15
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	-	167,094.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	76,043.33	38,066.40
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	37,600.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	38,443.33	34,046.40
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	4,020.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	7,919.01	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	7,919.01	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	233,994.66	6,192.57
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	136,622.68	11,810.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	136,622.68	11,810.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	136,622.68	11,810.00
220001	Барилга байгууламж	72,244.88	-
221001	Их засвар	11,539.30	-
222001	Тоног төхөөрөмж	25,800.00	-
223001	Бусад хөрөнгө	11,639.69	9,310.00
225102	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	15,398.80	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	2,500.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(136,622.68)	(11,810.00)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	97,371.98	(5,617.43)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		231,540.19
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		225,922.77

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,288,388.77	2,447,646.67	183,072.90	4,919,108.34
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-106.40	-106.40

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,288,388.77	2,447,646.67	182,966.49	4,919,001.94
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			119,969.63	119,969.63
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,288,388.77	2,447,646.67	302,936.12	5,038,971.57
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,288,388.77	2,447,646.67	302,936.12	5,038,971.57
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,795,984.85	2,017,142.58	3,785,869.37	-27,258.06
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	492,403.92	430,504.09	4,088,805.50	5,011,713.51
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн			-3,311,049.16	-
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	492,403.92	430,504.09	777,756.33	1,700,664.35

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,291,973.90	1,047,645.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,261,473.90	1,038,335.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	952,204.80	833,174.98
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	424,934.10	417,484.65
210101	Үндсэн цалин	309,644.50	307,749.38
210102	Нэмэгдэл	65,513.30	63,468.36
210104	Урамшуулал	18,182.90	18,007.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	31,593.40	28,259.91
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,117.20	53,350.04
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,510.50	37,771.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,888.70	3,894.70
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,111.80	3,115.70
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	777.70	778.90
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,828.50	7,789.50

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	267,561.80	260,940.80
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,638.30	18,904.89
210302	Түлш, халаалт	244,398.90	240,285.91
210303	Цэвэр, бохир ус	4,524.60	1,750.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,527.70	26,517.14
210401	Бичиг хэрэг	2,591.30	2,590.50
210402	Тээвэр, шатахуун	20,087.70	20,087.70
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,760.70	3,751.04
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88.00	87.90
2105	Нормативт зардал	457.00	457.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457.00	457.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,292.00	6,292.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	100.00	100.00
210604	Урсгал засвар	6,192.00	6,192.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,635.60	2,611.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,635.60	2,611.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,412.20	2,329.86
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	694.20	694.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	414.30	362.20
210803	Даатгалын үйлчилгээ	90.30	90.30
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	180.90	150.66
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	75.00	75.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	822.80	822.80
210807	Газрын төлбөр	37.30	37.30
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11.50	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	85.90	85.90
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	167,267.20	63,192.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	163,844.00	59,769.30
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,423.20	3,423.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	309,269.10	205,160.55
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	270,380.90	167,094.15
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	270,380.90	167,094.15
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	38,888.20	38,066.40
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	34,046.50	34,046.40
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	4,841.70	4,020.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	30,500.00	9,310.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	30,500.00	9,310.00
223001	Бусад хөрөнгө	30,500.00	9,310.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,291,973.90	1,085,264.90
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,057,311.60	1,058,608.58
132001	Орон нутгийн төсвөөс	856,511.60	857,809.18
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	200,800.00	200,799.40
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	234,662.30	26,656.32

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	16,656.32
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	10,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	134,662.30	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		121,312.61
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		158,931.97
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	11.0	11.0
610001	Төсвийн байгууллага	11.0	11.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	65.0	65.0
620001	Удирдах ажилтан	10.0	10.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9.0	9.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	46.0	46.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	65.0	65.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	9.0	9.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	47.0	47.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	9.0	9.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

мянган төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	12,693.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,693.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	7,988.40
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,518.40
210402	Тээвэр, шатахуун	1,518.40
2107	Томилолт, зочны зардал	430.00
210702	Дотоод албан томилолт	430.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,040.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,040.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,705.18
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,705.18
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	12,693.58
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	12,693.58
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,488.40
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	10,205.18
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Сумын Засаг дарга нь харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн стратегийн төлөвлөгөө зохиох, зохицуулах, хяналт шинжилгээ хийх, үнэлж дүгнэх, Засаг даргын бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, ИТХ, доод шатны нутгийн захиргааны байгууллагыг шаардлагатай мэдээллээр хангах, хууль тогтоомж, шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хангах, иргэдэд хуульд заасан үйлчилгээг үзүүлэх, зохион байгуулах үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Тус сум 2022 онд “Удирдлага болон нөөцийн үр ашгийг дээшлүүлж төрийн үйлчилгээний шуурхай байдал чанар хүртээмжийг сайжруулах” эрхэм зорилго дэвшүүлэн ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Толбо сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь аймгийн Төсвийн ерөнхийлөгчийн харьяа орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Толбо сумын төсөвт байгууллагуудын үйл ажиллагаанд Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын албанаас 2022 онд шалгалт хийгдээгүй байна. Толбо сумын төсөвт байгууллагууд 2022 онд шалгалтад хамрагдаагүй тул дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Толбо сумын Засаг даргын тамгын газрын даргын 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийн А/19 дүгээр тушаалаар баталсан Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад *нийцсэн*, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт *тохирсон* байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна..

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,343.0 сая төгрөгөөр буюу 66.2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	231,540,191.94	225,922,765.94	(5,617,426.00)
Авлага	243,448,759.67	189,845,268.67	(53,603,491.00)
Бараа материал	286,123,636.59	64,766,380.00	(221,357,256.59)
Үндсэн хөрөнгө	4,284,561,597.47	1,222,129,933.32	(3,062,431,664.15)
Нийт хөрөнгө	<u>5,045,674,185.67</u>	<u>1,702,664,347.93</u>	<u>(3,343,009,837.74)</u>
Өр төлбөр	6702620.00	0.00	(6,702,620.00)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	5,038,971,565.67	1,702,664,347.93	(3,336,307,217.74)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	<u>5,045,674,185.67</u>	<u>1,702,664,347.93</u>	<u>(3,343,009,837.74)</u>

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Хүснэгтээс мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансуудад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

Мөнгөн хөрөнгө данс оны эхний үлдэгдэл 5.6 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 53.3 сая төгрөгөөр буурсан байна. Үүнд: Ажиллагсадтай холбоотой авлага 0.5 сая, төлбөртэй үйлчилгээний авлага 33.4 сая, хувь хүмүүсээс авах авлага 3.7 сая, зээлийн хүүгийн авлага 15.9 сая төгрөгөөр тус тус буурсан байна.

Бараа материалын данс 221.4 сая төгрөгөөр, үндсэн хөрөнгө данс 3,062.4 сая төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлтөөр шилжүүлсэн бараа материал, үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой байна.

Өр төлбөр дансны оны эхний 6.7 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсныг барагдуулж оны эцэст өр төлбөргүй гарсан байна.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Тайлант онд -3,309.0 сая төгрөгийн үр дүнтэй ажилласан, боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын байгууллагуудын бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо дансанд 1,795.9 сая, хөрөнгийн дахин үнэлгээний нөөц дансанд 2,017.1 сая төгрөгийн бууруулах бичилт, өмнөх үеийн үр түн дансанд 3,785.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэх бичилт хийгдсэнтэй холбоотой Засгийн газрын хувь оролцоо данс 3,336.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тайлант онд Толбо сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан 1,291.9 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,261.5 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 30.5 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 991.1 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 200.8 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 100.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Толбо сум нь 2022 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 1,085.3 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс орон нутгийн төсвөөс 857.8 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 200.8 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 16.7 сая, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 10.0 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 16.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн ба үүнээс 16.0 сая төгрөг нь хоршоог хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс, 0.7 сая төгрөг нь Соёлын төвийн үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос байна.

Хоршоог хөгжүүлэх сангийн үндсэн үйл ажиллагааны орлого 83.3 сая төгрөгөөр тасарсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,047.6 сая төгрөг буюу 81.1 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлоготой холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 51 дугаар тогтоолоор Толбо сумын 2022 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 340.2 сая төгрөгөөр баталж, Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2022 оны 93 дугаар хуралдааны 04 дүгээр тогтоолоор 377.5 сая төгрөгөөр буюу 57.9 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 50 дугаар тогтоолоор 2022 орлогын төлөвлөгөөг буюу малд ногдуулах албан татварыг 30.5 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 408.0 сая төгрөгөөр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвийн орлогод 374.5 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөө 33.6 сая төгрөгөөр буюу 8.2 хувиар тасарсан байна.

Хүснэгт №2 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+, бууралт -/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	402,732.90	325,336.20	-77,396.70	86.9
II.Татварын бус орлого	5,300.00	49,133.60	43,833.60	13.1
Нийт дүн	408,032.90	374,469.80	-33,563.10	100.00

Орлогын нэр төрлөөр авч үзэхэд татварын орлогоос цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтээс орох орлого 27.3 сая, хөрөнгө борлуулсны орлого 5.7 сая, улсын тэмдэгтийн хураамж 7.2 сая, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны татвар хураамжийн орлого 1.7 сая төгрөгөөр тус тус давж биелсэн байна. Татварын орлогоос үйл ажиллагааны орлого 53.9 сая, хөрөнгийн орлого 14.7 сая, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 1.0 сая, бууны албан татвар 0.9 сая, малд ногдуулах албан татвар 7.4 сая, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 7.4 сая, газрын төлбөр 10.4 сая, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 23.6 сая төгрөгөөр тус тус тасарсан нь төлөвлөгөө тасрахад нөлөөлсөн байна.

Татварын бус орлого 43.8 сая төгрөгөөр давж биелсэн байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 110.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 374.5 сая төгрөгийн татварын орлого оруулсан байна. Оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 67.0 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харъяа байгууллагууд 2022 онд 1291.9 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр үйл ажиллагаа явуулж 81.1 хувь буюу 1047.6 сая төгрөгийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна. Сум хөгжүүлэх санг, Орон нутгийн хөгжлийн сангуудын төлөвлөгөө тасарсан нь нөлөөлсөн байна. Төсөвт байгууллагууд батлагдсан төсвийг хэмнэлттэй зарцуулж төсөвт 3.1 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №3 Төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлтийн талаар:

/мянган төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХ	74,058.60	73,753.51	-305.09
2	Сумын ЗДТГ	466,446.50	454,169.80	-12,276.70
3	Ерөнхий боловсролын сургууль	254,849.70	254,848.67	-1.03
5	Хүүхдийн цэцэрлэг	55,267.10	53,579.23	-1,687.87
8	Соёлын төв	32,348.30	27,542.57	-4,805.73
9	Эрүүл мэндийн төв	34,637.70	33,527.60	-1,110.10
10	ОНХСан	270,461.90	145,985.75	-124,476.15
11	СХС	100,000.00	834.30	-99,165.70
12	БОХС	3,904.10	3,404.10	-500.00
	Нийт дүн	1,291,973.90	1,047,645.53	-244,328.37

Эх сурвалж: Аудитын судалгаа

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 2.5 сая төгрөгийн, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 10.2 сая төгрөгийн нийт 12.7 сая нэмэлт санхүүжилт хүлээн авсан байна.

Үүнээс хангамж, бараа материалын зардалд 1.5 сая, томилолтын зардалд 0.4 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 6.0 сая төгрөгийн нийтдээ 8.0 сая төгрөгийг зарцуулж, 4.7 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2022 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Назгүл гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор М.Хуанган нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайланг 2023 оны 3 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 1/54 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 3,841.9 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 38.4 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд бараа ажил, үйлчилгээний зардлуудыг хэмнэлттэй зарцуулсан байна. Тухайлбал: цалин хөлсний зардлыг 7.4 сая, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 0.8 сая, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 6.6 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардлыг 104.0 сая, урсгал шилжүүлгийн зардлыг 104.1 сая төгрөгөөр нийт 244.3 сая төгрөгөөр хэмнэж зарцуулсан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад алдаа зөрчил гараагүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБООУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 768.8 сая төгрөгийн 36 гүйлгээг, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 450.1 сая төгрөгийн 6 гүйлгээг, төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 3.9 сая төгрөгийн 3 шийдвэрийг тус тус байршуулаагүй ба шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 51.9 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

ОНХСангийн цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийтдээ 1708.3 сая төгрөгийн 12 гүйлгээ хийгдсэнээс 71.9 сая төгрөгийн зарлагын 5 гүйлгээг мэдээлээгүй, 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 51.7 сая төгрөгийн зарлагын 8 гүйлгээ хийгдсэнээс 17.2 сая төгрөгийн 3 гүйлгээний мэдээллийг байршуулаагүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 239.9 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 55.7 хувьтай байна.

СХСангийн цалингийн зардлаас бусад орлогын 15.9 сая төгрөгийн 20 гүйлгээ хийгдсэнийг мэдээлээгүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 0.8 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 50.0 хувьтай байна.

ОНХС-гийн цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын нийтдээ 1708.3 сая төгрөгийн 12 гүйлгээ хийгдсэнээс 71.9 сая төгрөгийн зарлагын 5 гүйлгээг мэдээлээгүй, 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 51.7 сая төгрөгийн зарлагын 8 гүйлгээ хийгдсэнээс 17.2 сая төгрөгийн 3 гүйлгээний мэдээллийг байршуулаагүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 239.9 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 55.7 хувьтай байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, ОНХС, Хоршоог хөгжүүлэх сангуудын Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгахад илэрсэн зөрчлийн дүнгээр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид албан шаардлага өгөв.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд Толбо сумын Засаг даргын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт, хэмнэлтийн улирал, сар бүр оруулах мэдээллийн 3,364.4 сая төгрөгийн 12 мэдээллийг хугацаандаа байршуулаагүй, 4 мэдээллийг хугацаа хоцроосон, шилэн данстай холбоотой өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн бүрэн хэрэгжүүлээгүй зөрчилд албан шаардлага өгсөн ба тайлант онд биелэлтийг шалгахад хэрэгжээгүй байна.

Төрийн албаны зөвлөлийн 2019.07.16-ны өдрийн 42 дугаар тогтоолын 2-р хавсралтаар баталсан сумын Санхүүгийн албаны ажлын байрны тодорхойлолтод заасны дагуу Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны даргаар зуруулж, тайлан, баланс гаргуулах, зөрчлийг арилгаж ажиллах талаар 1 заалттай зөвлөмж өгөгдсөний биелэлтийг хангаж ажилласан байна.

Хүснэгт №4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					-
Албан шаардлага	1	3,364.4	0	0	0%
Зөвлөмж	1	0	1	0	100%
Нийт дүн	1	3,364.4	1	0	50%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Толбо сумын Төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайланд 343.1 сая төгрөгийн залруулгын гүйлгээ хийгдсэн. Үүнд:

- Санхүүгийн байдлын тайлангийн барилга байгууламж, машин тоног төхөөрөмжийн дансыг 20.0 сая төгрөгөөр зөрүүтэй,
- Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үнэ төлбөргүй үндсэн хөрөнгийг 140.3 сая, үнэ төлбөргүй бараа материалыг 20.0 сая, Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих орлогыг 9.1 сая, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих орлогыг 147.4 сая төгрөгөөр,
- Мөнгөн гүйлгээний тайлангийн биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авах зардал болон үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлангийн төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан хөрөнгийн дүнг 2.5 сая, бусад орлогыг 3600 төгрөгөөр тус тус зөрүүтэй тайлагнасныг залруулав.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 1222.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрч албан шаардлага өгөв.

5.1 Төлбөрийн акт

Акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Аудитын дүнгээр дараах зөрчлүүдэд тус тус албан шаардлага өгөв.Үүнд:

1.Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 768.8 сая төгрөгийн 36 гүйлгээг, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 450.1 сая төгрөгийн 6 гүйлгээг, төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 3.9 сая төгрөгийн 3 шийдвэрийг тус тус байршуулаагүй ба шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 51.9 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.

2.ОНХС-гийн цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 71.9 сая төгрөгийн зарлагын 5 гүйлгээ, 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 17.2 сая төгрөгийн 3 гүйлгээг шилэн дансанд байршуулаагүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 239.9 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 55.7 хувьтай байна.

3.СХС-гийн цалингийн зардлаас бусад орлогын 15.9 сая төгрөгийн 20 гүйлгээ хийгдсэнийг мэдээлээгүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 0.8 сая төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 50.0 хувьтай байна.

5.3 Зөвлөмж

Зөвлөмж өгөгдөөгүй.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 4 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 4 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд Ерөнхий боловсролын сургууль, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвд орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Эргэлтийн эмийн сан, Байгаль хамгаалах сангуудын санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 191.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 24.5 сая төгрөгийн залруулга хийгдэж, 166.6 сая төгрөгийн зөвлөмж өгөгдсөн байна. *Хүснэгт №5: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл /мянган төгрөгөөр/*

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах санал	
				Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Толбо сумын ИТХурал	1	14348.3							1	14348.3		
2	Толбо сумын ЗДТГазар	3	176796.7	1	24,500.0					2	152296.7		
	Дүн	4	191145	1	24,500.0	0	0	0	0	3	166,645.0	0	0

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Санхүүгийн тайланг алдаатай илэрхийлсэн.	8	343063.6			8	343063.6	8	343063.6				
Дүн	8	343063.6			8	343063.6	8	343063.6				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил	Үүнээс										Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага						
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо		Тоо	Дүн
Дүн														

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 768.8 сая төгрөгийн 36 гүйлгээг, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 450.1 сая төгрөгийн 6 гүйлгээг, төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулах 3.9 сая төгрөгийн 3 шийдвэрийг тус тус байршуулаагүй	1	1,222,809.6			1	1,222,809.6		
ОНХС - 71,953.5 мянган төгрөгийн зарлагын 5 гүйлгээг мэдээлээгүй, 17250.0 мянган төгрөгийн 3 гүйлгээний	1	329,165.5			1	329,165.5		

Толбо сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

мэдээллийг байршуулаагүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 239,961.9 мянган төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 55.7 хувьтай байна							
СХС-цалингийн зардлаас бусад орлогын 15,981.3 мянган төгрөгийн 20 гүйлгээ хийгдсэнийг мэдээлээгүй. Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулсан 834.3 мянган төгрөгийн 1 шийдвэр гарсныг шилэн дансанд мэдээлээгүй, мэдээлсэн байдлын хэрэгжилт 50.0 хувьтай байна	1	16,815.6			1	16,815.6	
Дүн	3	1,568,790.7			3	1,568,790.7	
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил							
Дүн							
Нийт дүн	3	1,568,790.7			3	1,568,790.7	